

3 Vragenuur

Vragenuur

Vragen Peter de Groot

Vragen van het lid Peter de Groot aan de minister voor Klimaat en Energie, viceminister-president, bij afwezigheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over het bericht "**Meerdere verdiepingen parkeergarage Sint Antonius ziekenhuis ingestort in Nieuwegein**".

De voorzitter:

Het volgende setje mondelinge vragen zal gesteld worden door de heer Peter de Groot aan vicepremier Jetten, die vandaag aanwezig is. Ik heet hem van harte welkom. De vraag gaat over het instorten van een parkeergarage in Nieuwegein. Het woord is aan de heer De Groot.

De heer Peter de Groot (VVD):

Dank u wel, voorzitter. Afgelopen zondagavond rond de klok van tien kwam het bericht binnen dat een deel van de parkeergarage bij het St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein is ingestort. Achteraf blijkt dat het om de rijhellingen gaat. Het was een enorme schok. Gelukkig zijn er geen slachtoffers en gewonden gevallen. Dat was een hele opluchting. Dat kwam met name door het tijdstip, want de bezoeken waren al voorbij.

Ook op andere plekken in Nederland zijn er grote instortingen geweest. Denk aan de parkeergarage bij Eindhoven Airport en het dak van het AZ-stadion. Die zijn veelal goed afgelopen omdat er weinig gebruikers of publiek bij aanwezig was. Helaas gold dat niet toen het dak van het Twente-stadion instortte. Daar waren weliswaar geen supporters bij, maar er zijn toch slachtoffers te betreuren geweest.

Voorzitter. Als ik met mijn zoontje naar een voetbalwedstrijd ga of als mensen het ziekenhuis bezoeken, dan moet het gewoon veilig zijn. Daar moet je op kunnen vertrouwen. Dat is de reden waarom de VVD eerder in deze Kamer heeft gevraagd om een veiligheidsscan voor parkeergarages. Het is ook om diezelfde reden dat ik de afgelopen jaren uw collega, minister De Jonge, met meerdere aangenomen moties gevraagd heb om specifieke kennis te organiseren voor het toezicht bij bijzondere gebouwen, zoals voetbalstadions, evenementengebouwen en ook garages. Dit gold specifiek voor gebouwen met dynamische belasting. Daarover gaat mijn eerste vraag. Wat is daar nu concreet mee gedaan? Het lijkt er namelijk op dat het toezicht in Nederland onvoldoende is, onvoldoende georganiseerd is rondom de specifieke kennis die nodig is om de absolute veiligheid te garanderen. Ik baal daarvan, want dit gaat over de veiligheid van mensen. Waar is die inventarisatie, wat is ermee gedaan en waar is de kennis georganiseerd voor goed toezicht?

De voorzitter:

Bij afwezigheid van de minister van Binnenlandse Zaken is het dus nu aan vicepremier Jetten om het antwoord te geven. Gaat uw gang.

Minister Jetten:

Dank u wel, voorzitter. Dat zal ik zo goed mogelijk proberen te doen met mijn enigszins beperkte kennis op dit onderwerp. Laat ik beginnen met zeggen dat ik en ook de minister voor VRO, de heer De Jonge, natuurlijk enorm geschrokken zijn van het incident in Nieuwegein. Ik ben het zeer eens met de heer De Groot dat het gelukkig gebeurde op een tijdstip dat er geen slachtoffers zijn gevallen. Dat geldt natuurlijk ook voor iedereen die betrokken is bij het ziekenhuis, bij die locatie en ook voor de burgemeester van de gemeente, die contact heeft gehad met de minister. Het is belangrijk dat gebouwen constructief veilig zijn en voldoen aan de bouwvoorschriften, zodat dit soort incidenten niet plaatsvinden. Op de eerste plaats is de eigenaar van zo'n gebouw daar primair verantwoordelijk voor. De gemeente, in dit geval de gemeente Nieuwegein, is ook bevoegd gezag voor toezicht en handhaving. Maar zoals de heer De Groot stelt: we kunnen hier met elkaar in Den Haag natuurlijk er ook voor zorgen dat met de juiste wet- en regelgeving en de juiste organisatie van toezicht en handhaving dit soort incidenten zo veel mogelijk worden voorkomen.

Naar aanleiding van eerdere incidenten zijn er extra onderzoeken gedaan. Na het incident in Eindhoven heeft de Onderzoeksraad voor Veiligheid uitgebreid onderzoek gedaan. Eerder is er ook een apk voor grote gebouwen in gang gezet, onder andere op initiatief van het lid De Groot zelf. Dit was vooral gefocust op grote gebouwen waar veel mensen samenkomen. Daarover heeft de minister van BZK ook een brief aan de Kamer gestuurd om u te updaten over wat er uit deze apk is gekomen. Belangrijk is dat we met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen de komende tijd echt een flinke verbetering gaan doorvoeren op het gebied van toezicht en handhaving. Daar verwachten we de komende jaren ook grote stappen in te maken.

De heer Peter de Groot (VVD):

Dank voor de beantwoording van de eerste vragen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we stappen blijven zetten. Daar gaat ook eigenlijk de tweede vraag over. We kunnen lezen — het stond gisteren in de kranten — dat experts, bijvoorbeeld van de TU Delft, zeggen: mooi dat die stappen gezet worden, maar het is echt nog onvoldoende; als we niet uitkijken, lopen we tegen meer van dit soort instortingen aan. Wat de VVD betreft zijn dat, zou ik bijna willen zeggen, best absurde uitspraken als ze gedaan worden in een land als Nederland, waar veiligheid zo hoog in het vaandel staat. Hoe kijkt de minister eigenlijk aan tegen deze kritiek van experts? Volgens hen is het nog onvoldoende georganiseerd, bijvoorbeeld bij gemeenten, en zouden we eigenlijk een stapje extra moeten doen om de veiligheid echt te waarborgen.

Minister Jetten:

Allereerst is het misschien goed om even te benadrukken dat we niet te veel vooruit kunnen lopen op de oorzaken van de instorting die in Nieuwegein heeft plaatsgevonden. Ik las in verschillende media vergelijkingen met de parkeergarage bij Eindhoven Airport. Daar was echt sprake van een andere situatie. De zogenaamde bollenvloeren die in Eindhoven zijn gebruikt, waren daar de oorzaak van het instorten. In Nieuwegein betreft het niet het instorten van de vloeren, maar van de rijhellingbanen van de parkeergarage. Er lijkt daarom geen verband te zijn met de eerdere instorting in Eindhoven. Dat wordt nu onderzocht. Er is, als

het goed is, zojuist een brief openbaar geworden waarin de gemeente Nieuwegein opdracht geeft aan de eigenaar van het pand om goed onderzoek te doen naar de oorzaak van deze instorting. De OVV heeft aangekondigd een vooronderzoek te doen en zal mogelijk later ook een uitgebreid onderzoek doen. Zodra we die kennis en feiten boven tafel hebben, zal de minister natuurlijk altijd meteen kijken of daar lessen uit te trekken zijn die ook voor andere locaties of gebouwen in Nederland gelden. Zo kunnen we daar meteen mee optreden. Dat ten eerste.

Dan het volgende. Per 1 januari jongstleden is de nieuwe Wet kwaliteitsborging voor het bouwen ingegaan. Daarin wordt het verplicht om een onafhankelijke deskundige het bouwtoezicht te laten doen. Op verzoek van de Tweede Kamer zijn we daarmee begonnen bij eenvoudige bouwwerken. Dat kunnen we de komende tijd dus stap voor stap uitbreiden. Het lijkt me het verstandige, zeg ik eigenlijk in het verlengde van de vraag van de heer De Groot, om nu de eerste ervaringen met deze nieuwe systematiek op te doen en daarna te kijken hoe we de nieuwe werkwijze stap voor stap kunnen uitbreiden.

De heer Peter de Groot (VVD):

Dank voor deze toezeggingen, want zo zie ik ze een beetje. Over het vervolg, het toezicht op bouwwerken, wil ik nog één vraag stellen aan de minister. Het gaat niet alleen over de controle en het toezicht bij de bouw van bouwwerken, maar bijvoorbeeld bij parkeergarages ook over als ze al langere tijd in gebruik zijn. Kijk naar de garage in Nieuwegein. Het betreft daar inderdaad de hellingen. Het zou zomaar kunnen dat de belasting van elektrische auto's, die vaak 30% hoger is, bijvoorbeeld misschien niet meegenomen was bij de bouw van de garage en dat daardoor problemen zijn ontstaan. Hoe gaat de minister borgen dat gebouwen niet enkel en alleen met een vast lijstje worden gecontroleerd bij de aanbouw, maar dat er ook echt naar de praktijk wordt gekeken? Ik heb het over bij het gebruik van de garage als het gebouw wat ouder is dan een jaar of vijf of tien. Dat is mijn laatste vraag.

Minister Jetten:

Hiermee word ik een klein beetje overvraagd, maar ik ga dit meegeven aan de minister van Binnenlandse Zaken. Natuurlijk moet je altijd kennisnemen van nieuwe ontwikkelingen. Net zoals je bij dit soort incidenten altijd bekijkt welke lessen je eruit kunt trekken, om die breder toe te passen, zijn er misschien ook andere ontwikkelingen, in de samenleving of in de praktijk. Maar ik denk dat het verstandig is om nu eerst de apk zoals we die eerder hebben toegezegd goed ter harte te nemen en de komende tijd te kijken hoe we de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen kunnen uitbreiden. Ik zal de suggestie van de heer De Groot in ieder geval overdragen aan de minister die erover gaat.

De heer Peter de Groot (VVD):
Hartelijk dank.

De heer Diederik van Dijk (SGP):

De minister gaf aan dat de OVV onderzoek doet naar het incident in Nieuwegein. Mijn concrete vraag is of er vaart kan worden gemaakt met dat onderzoek. Zo krijgen we

inzicht in de risico's voor andere gebouwen waarvoor dezelfde constructie is gebruikt.

Minister Jetten:

Het onderzoek dat nu dus via de gemeente aan de eigenaar van het gebouw is gevraagd — die zal daar uiteraard de betrokken aannemers bij betrekken — is waarschijnlijk het snelste klaar. Zodra die onderzoeksresultaten bekend zijn, zullen we natuurlijk ook meteen vanuit de rijksoverheid in overleg met de gemeente kijken of er breder toepasbare lessen te trekken zijn. De OVV zal waarschijnlijk pas daarna het uitgebreide onderzoek doen, omdat ze nu eerst beginnen met het vooronderzoek. Maar ik deel wel met u: zodra er uit de eerste onderzoeken iets relevants komt, dan gaan we natuurlijk niet wachten; dan gaan we meteen bekijken of we dat elders nuttig kunnen toepassen.

Mevrouw Welzijn (NSC):

Ik heb nog eens even teruggekeken naar het rapport uit Eindhoven, niet omdat er een parallel is met deze situatie, maar wel omdat daarin staat dat het niet om incidenten gaat, maar dat men een patroon ziet als men ook kijkt naar eerdere bouwongevallen. Een van de aanbevelingen van de Onderzoeksraad is dat er een transformatie nodig is naar een lerende en veilige bouwsector. Er is dus een cultuuromslag nodig. De OVV deed die aanbevelingen in 2017. Welke ontwikkeling heeft de minister gezien in de risicoattitude die ervoor nodig is om succesvol deze transformatie te doorlopen? Voor mij klinkt het een beetje alsof ik naar de dokter ga, omdat ik pijn heb in mijn linkerneusgat en dat er heel deskundig maar uitsluitend naar mijn linkerneusgat gekeken wordt. Waarom wordt er niet breder gekeken? Kijk in het rechterneusgat, in de keel en in de oren!

Minister Jetten:

Ik vind dat een hele goede vraag. Ik heb zelf een tijdlang in de spoorsector gewerkt. Ook daar was het een hele worsteling om echt tot een andere veiligheidscultuur te komen. Je kunt heel veel dingen in wet- en regelgeving aanpassen en verbeteren, maar het gaat uiteindelijk ook om de manier waarop je in zo'n sector met elkaar met veiligheid bezig bent. Ik kijk naar wat er is gedaan sinds het incident in Eindhoven. In 2017 heeft de minister van Binnenlandse Zaken alle gemeenten gevraagd om gebouwen met vloeren zoals toegepast in die garage in Eindhoven te controleren. De gemeente Nieuwegein heeft dit gedaan. Die is daar in 2017 meteen mee aan de slag gegaan. In 2019 heeft het ministerie van BZK definitieve reken- en toetsregels voor dit soort vloeren gepubliceerd en in 2020 is een wettelijke onderzoeksplicht ingesteld voor grote gebouwen met breedplaatvloeren, waaronder dus ook de zogenaamde bollenvloeren die in Eindhoven zijn gebruikt. In het kader hiervan heeft de eigenaar van de parkeergarage in Nieuwegein onderzoek laten uitvoeren. De gemeente heeft dat destijds beoordeeld en geconcludeerd dat die bollenvloeren voldeden. In dit voorbeeld zie je dus gelukkig dat het incident in Eindhoven en het rapport van de OVV wel degelijk hebben geleid tot bredere onderzoeken ter plaatse. Dat neemt echter niet weg dat je veiligheidscultuur nooit af is, dus het is altijd goed om te blijven leren en te bekijken hoe je dit proactief kunt doen. Ook moet je inderdaad niet alleen maar door een heel klein vergrootglas, maar in de breedte naar veiligheid blijven kijken.

De heer **Deen** (PVV):

Natuurlijk moeten we niet op de oorzaak vooruitlopen. Mijn vraag is of het toch niet wenselijk is dat we op dit moment alle parkeergarages die op deze manier zijn gebouwd, namelijk met die bollenplaatvloeren, voor de veiligheid gesloten houden totdat onderzoek uitwijst dat ze veilig zijn.

Minister **Jetten**:

In Nieuwegein is wel echt sprake van het instorten van de hellingbanen en niet van de bollenvloeren. Die conclusie trekken wij dus niet. We hoorden gisteren ook heel veel experts zeggen: ga nu niet overhaast heel veel gebouwen sluiten of controleren, omdat je eigenlijk nog niet weet waar je naar op zoek bent. Vandaar dat het heel erg belangrijk is dat het onderzoek dat nu is aangekondigd, zo snel mogelijk wordt uitgevoerd. Zodra de conclusies daarvan bekend zijn, komen we natuurlijk meteen in de actiestand.

De **voorzitter**:

Dank, ook aan de vicepremier voor zijn bereidheid om even in te vallen.